

**DET KONGELIGE
MILJØVERNDEPARTEMENT**

MOTTATT TIL
JOURNALFØRING

18 JUN 2013

FYLKESMANNEN I ROGALAND

13/886

Høringsinstansene

Deres ref

Vår ref
12/4262

Dato
14.06.2013

Endring i rovviltforskriften - forvaltningsområdet for ynglende ulv

1. Innledning

Miljøverndepartementet sender med dette på høring forslag til endringer i forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften). Bakgrunnen for endringsforslaget er pkt 4.4 i representantforslag 163 S (2010-2011) fra stortingsrepresentantene Martin Kolberg, Ketil Solvik-Olsen, Erna Solberg, Dagfinn Høybråten, Trygve Slagsvold Vedum, Bård Vegar Solhjell og Trine Skei Grande om endringer i forvaltningen av rovvilt. Forslaget ble behandlet av Stortinget 17. juni 2011, og et enstemmig rovviltforlik ble inngått (rovviltforliket 2011). Forvaltningsområdet for ynglende ulv ble bestemt av Stortinget gjennom behandlingen av St.meld. nr. 15 (2003-2004), og er fastsatt gjennom rovviltforskriften. Av rovviltforliket 2011 pkt. 4.4 framgår det at det skal settes ned et utvalg for å evaluere ulvesona. Miljøverndepartementet nedsatte utvalget i mars 2012, og utvalget leverte endelig rapport med sine anbefalinger i oktober 2012. Rapporten er tilgjengelig på internett og gjengis derfor ikke i sin helhet her:

[http://www.regjeringen.no/pages/38085005/Evaluering_av_ulvesona Rapport Oktober 2012 WEB.pdf#search=ulvesona](http://www.regjeringen.no/pages/38085005/Evaluering_av_ulvesona_Rapport_Oktob er_2012_WEB.pdf#search=ulvesona)

2. Høringstema - forvaltningsområdet for ynglende ulv

Gjeldende rett

Forvaltningsområdet for ynglende ulv er fastsatt i rovviltforskriften § 2 d). Det fremgår av § 2 d) at forvaltningsområdet for ynglende ulv omfatter Østfold, Oslo, Akershus med

unntak av kommunene Hurdal, Eidsvoll, Nannestad, Gjerdrum og Nittedal øst for Nitelva, Hedmark med unntak av kommunene Nord-Odal, Stange, Hamar, Løten, Ringsaker, Stor-Elvdal, Rendalen, Engerdal, Folldal, Alvdal, Tynset, Tolga og Os, samt de deler som ligger vest for Glomma av kommunene Åsnes, Våler, Elverum og Åmot.

Endringsforslag

Departementet nedsatte som tidligere beskrevet i mars 2012 et utvalg som skulle evaluere forvaltningsområdet for ynglende ulv, og utvalget leverte sin endelige rapport i oktober 2012. Utvalget har ikke kommet frem til et omforent syn i sine konklusjoner og anbefalinger om fremtidig avgrensing av forvaltningsområdet for ynglende ulv.

Synspunktene og konklusjonene til de ulike utvalgsmedlemmer spenner fra opphevelse av forvaltningsområdet til innsnevring av gjeldende avgrensinger. Utvalgets konklusjoner er delt i 3 hovedalternativer som følger:

1. Utvalgets flertall (8 av 9 medlemmer) går inn for å videreføre en modell med ei nærmere avgrenset sone for å forvalte en norsk ulvestamme. Mindretallet (1 av 9 medlemmer) går inn for modellen «ingen nasjonalt fastsatt sone».

Departementet ønsker høringspartenes syn på dette.

2. Utvalgets flertall (6 av 9 medlemmer) foreslår at dagens forvaltningsområde for ynglende ulv ikke får noen geografisk utvidelse. Dette flertallet mener at særlig hensynet til sørsamisk reindrift og prioriterte beiteområder for husdyr gjør dette vanskelig. Flertallet har også merket seg ordningen med at helnorske familiegrupper (ulverevir) som har inntil 49 prosent av reviret sitt utenfor forvaltningsområdet, defineres som innenfor. Etersom ulverevir i Norge kan ha en betydelig utstrekning betyr dette at forvaltningsområdet i praktisk forvaltning i enkelte tilfeller kan være betydelig utvidet.

Et utvalgsmedlem tilhørende flertallet går inn for at 49-prosentregelen ikke gjøres gjeldende langs nordgrensa av forvaltningsområdet. Dette av hensyn til tydelig skille på forvaltning innenfor og utenfor forvaltningsområdet.

Mindretallet (3 av 9 medlemmer) ønsker en utvidelse av forvaltningsområdet nordover. Det utvidede området avgrenses av Glomma, fylkesvei 30 og videre langs fylkesvei 217 til Trysil/Femund-vassdraget. Det samme mindretallet går inn for at den nevnte 49-prosentregelen ikke gjøres gjeldende langs nord- og østgrensa av utvidet forvaltningsområde. Dette av hensyn til sørsamisk reindrift.

Departementet ønsker høringspartenes syn på dette.

3. Utvalget anbefaler at disse områdene tas ut av dagens forvaltningsområde:

Områdene vest for E6 i Østfold fylke og i Follo i Akershus. Vestmarka vest for E16 i Akershus, samt de deler av Kongsvinger, Grue og Sør-Odal kommuner som ligger vest for Glomma. Utvalget kan ikke se at verken størrelse eller beliggenhet gjør disse områdene aktuelle for familiegrupper eller revirhevdende ulvepar. Forslaget er i hovedsak i samsvar med innspill utvalget har fått fra faglig hold.

Departementet ønsker høringspartenes syn på dette.

Uttalelse til forslagene bes sendt til Miljøverndepartementet, Avdeling for naturforvaltning, Postboks 8013 Dep, 0030 Oslo innen 1. oktober 2013.

Liste over høringsinstansene ligger ved. Instansene bes å vurdere om forslagene bør forelegges for eventuelle underordnede organer.

Dagens forvaltningsområde er fastsatt i forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften). Rovviltforskriften § 2 d) lyder som følger:

d) Forvaltningsområde for ynglende ulv: Østfold, Oslo, Akershus med unntak av kommunene Hurdal, Eidsvoll, Nannestad, Gjerdrum og Nittedal øst for Nitelva, Hedmark med unntak av kommunene Nord-Odal, Stange, Hamar, Løten, Ringsaker, Stor-Elvdal, Rendalen, Engerdal, Folldal, Alvdal, Tynset, Tolga og Os, samt de deler som ligger vest for Glomma av kommunene Åsnes, Våler, Elverum og Åmot.

Eventuelle endringer av forvaltningsområdet vil innebære endret beskrivelse i rovviltforskriften § 2 d). Det materielle innholdet er gjenstand for høring i dette brevet, og forskriftsendringer som eventuelt vil bli gjort i § 2 d) vil derfor ikke bli sendt på egen høring senere.

3. Anbefalinger fra utvalget som ikke inngår i denne høringen

I høringsbrevet foreslås det endringer i rovviltforskriftens bestemmelser om ulvesonas geografiske avgrensinger. Utvalget har i tillegg til geografiske vurderinger også gitt anbefalinger om endringer i fellingsregimer, opprettelse av en kompensasjonsordning, endringer av bestandsmålet for ulv og radiomerking av revirhevdende ulv. Disse temaene ligger utenfor mandatet utvalget fikk, og inngår ikke som høringstema i dette brevet. Under følger en kort oppsummering av utvalgets forslag og redegjørelser fra departementet om de ulike temaene:

Utvalget anbefaler at det praktiseres fellingstillatelse uten forutgående søknad på ulv i prioriterte beiteområder

Bestemmelsene i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) åpner ikke for fri jakt/felling av ulv. I alle tilfeller skal det gjøres en vurdering av blant annet ulvebestandens overlevelse og muligheten for å finne andre tilfredsstillende løsninger som for eksempel flytting av genetisk verdifulle ulveindivider.

Det praktiseres i dag en lav terskel for å gi tillatelse til felling i prioriterte beiteområder og departementet viser til at det de senere år har vært fokus på rask saksbehandling ved akutte skadesituasjoner i prioriterte beiteområder i beitesesongen. Ifølge tall innhentet av Direktoratet for naturforvaltning, var eksempelvis gjennomsnittlig saksbehandlingstid for søknader om skadefelling av rovvilt i Hedmark på 1 time og 21 minutter i 2012.

Utvalgets flertall anbefaler at grenserevirene snarest mulig må inngå som del av dagens norske bestandsmål

I rovviltforliket punkt 4.1 og 4.2 fremgår det at et nytt bestandsmål for ulv i Norge skal vurderes etter at forhandlinger med Sverige om fordeling av grenserevirene er avsluttet. Departementet følger opp dette punktet, men det er på nåværende tidspunkt ikke forhandlet frem en avtale om fordeling av grenserevir, og bestandsmålet er følgelig ikke vurdert på nytt.

Utvalget foreslår som ordning at minimum ett, helst begge alfadyrene, i alle familiegrupper radiomerkes for å fastslå reviområdets geografiske utstrekning så nøyaktig som mulig.

I en del tilfeller kan radiomerking være et godt egnet virkemiddel for å kartlegge utstrekningen av et ulverevir eller gjennomføre forebyggende tiltak mot skader i slike områder. Samtidig er det knyttet flere både praktiske og etiske utfordringer til radiomerking av ulv. Erfaring har blant annet vist at radiomerking kan være svært utfordrende og ressurskrevende i områder med ustabile snøforhold slik som Østfold fylke. Videre viser erfaring at re-merking av ulv kan være vanskelig da de lærer raskt, og lett kan forbinde helikopter med den tidligere erfaringen de har av merking. Behovet og muligheten for radiomerking av lederdyr i ulike revir blir vurdert fortløpende av Direktoratet for naturforvaltning i dialog med Rovdata.

Utvalget foreslår at det innføres en kompensasjonsordning i størrelsesorden 8-10 mill kroner per ynglende familiegruppe årlig, som fordeles forholdsmessig på de kommuner som har familiegruppas revir på sitt område

Som utvalget selv skriver i sin rapport var en eventuell videreføring av prøveordningen med statlig leie av jaktrett på elg i ulverevir et av tilleggstemaene som ble diskutert våren 2011, men ikke tatt inn i rovviltforliket. Rovviltforliket inneholder heller ikke føringer fra Stortinget om andre typer kompensasjonsordninger til områder med ulv eller annet rovvilt. Det er i dag ikke praksis for å utbetale kompensasjon grunnet tilstedeværelsen av naturlig hjemmehørende viltarter, slik som ulv innenfor en kommunes areal. Videre er prinsippet om høsting av naturens overskudd grunnleggende i norsk viltforvaltning, noe som tilsier at ulven eller andre rovdyrs naturlige predasjon på viltlevende byttedyr ikke bør kompenseres av statlige myndigheter. Det vil også være utfordrende å sette en absolutt grense slik at en slik kompensasjon kun skal gjelde ulv. Lignende spørsmål vil derfor kunne gjøre seg gjeldende for en rekke andre arter som har en større eller mindre innvirkning på et lokalsamfunn. Departementet viser i denne sammenheng også til at det allerede eksisterer en anledning for husdyr- og tamreineiere, kommuner og andre

samfunnsinteresser til å søke om tilskudd til gjennomføring av forebyggende og konfliktdempende tiltak i arbeidet med tilpasninger til rovviltforekomsten. Dette i tillegg til erstatningsordningene for tap av husdyr og tamrein til rovvilt.

Med hilsen

Lene Lyngby (e.f.)
ekspedisjonssjef

Brita Slettemark
avdelingsdirektør

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevet signatur.

Høringsinstanser

Aksjonen rovviltets røst
Bygdefolk for rovdyr
Direktoratet for naturforvaltning
Finansdepartementet
Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk
Foreningen våre rovdyr
Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet
Fremtiden i våre hender
Fylkeskommunene
Fylkesmennene
Greenpeace Norge
Justis- og beredskapsdepartementet
Kommunal- og regionaldepartementet
Kommunene
Kommunenes sentralforbund
Landbruks- og matdepartementet
Miljøstiftelsen Bellona
Natur og ungdom
Norges Bondelag
Norges Jeger- og fiskerforbund
Norges Miljøvernforbund
Norges Naturvernforbund
Norges Skogeierforbund
Norsk Bonde- og Småbrukarlag
Norsk Sau og Geit
Norske Reindriftssamers landsforbund
Norskog
Rovviltnemnda i region 1 v/ Fylkesmannen i Rogaland
Rovviltnemnda i region 2 v/ Fylkesmannen i Buskerud
Rovviltnemnda i region 3 v/ Fylkesmannen i Oppland
Rovviltnemnda i region 4 v/ Fylkesmannen i Oslo og Akershus
Rovviltnemnda i region 5 v/ Fylkesmannen i Hedmark
Rovviltnemnda i region 6 v/ Fylkesmannen i Nord-Trøndelag
Rovviltnemnda i region 7 v/ Fylkesmannen i Nordland
Rovviltnemnda i region 8 v/ Fylkesmannen i Troms
Reindriftsforvaltningen
SABIMA
Sametinget
Statskog
Utmarkskommunenes sammenslutning
WWF - Norge